

Waar denkt u aan als u ‘Maastricht’ hoort?

René Smits

2013-11-11 13:40:51.0

update: 2013-11-11 13:41:10.0

René Smits

Wat is uw associatie met ‘Maastricht’? Voor velen is de naam van deze zuidelijkste stad van Nederland niet alleen verbonden aan de antiekbeurs en cultuur en culinair genieten maar aan het daar ondertekende verdrag.

[Lees de column in het Engels: What do you think when you hear ‘Maastricht’?](#)

René Smits

Het [Verdrag van Maastricht](#) is op 1 november 1993 in werking getreden. Dat is twintig jaar geleden. Dit is onlangs in Maastricht gevierd met een juridische [conferentie](#) en een [boek](#) over de daar aangenomen verdragsbepalingen. Voor velen is de naam van de stad en het verdrag synoniem met bezuinigingen en structurele maatregelen die werden genomen in de aanloop naar de invoering van de eenheidsmunt. Het Verdrag van Maastricht bevat specifieke

‘convergentiecriteria’, voorwaarden waaraan een lidstaat moet voldoen om te worden toegelaten tot de eurozone.

Vermijden buitensporige overheidstekorten

Tot deze criteria behoort het vermijden van buitensporige overheidstekorten. Vandaag de dag herinneren de Maastrichtse begrotingsregels Portugese gepensioneerden, Griekse ambtenaren en Ierse huiseigenaren aan de strenge maatregelen die zijn ingevoerd als voorwaarde voor financiële steun van Europa en het IMF. De begrotingsregels zijn later aangescherpt in het [Stabiliteits-en Groeipact](#) (SGP), dat in Amsterdam is afgesproken, dus niet de schuld van Maastricht!

Achteraf is het duidelijk dat de Maastrichtse versie van de Economische en Monetaire Unie (EMU) niet adequaat was. De opstellers van het Verdrag verlieten zich op vrije markten om overheden te disciplineren, en op vrijwillige samenwerking tussen overheden om de coördinatie van het economisch beleid tot stand te brengen. Toegegeven, de begrotingsregels en het SGP bevatten disciplinerende maatregelen, maar deze bestaan op papier en zijn in de praktijk niet toegepast.

Deze breuklijnen zijn inmiddels gerepareerd met een opmerkelijke versterking van het economisch bestuur ([economic governance](#)) van Europa. Een andere zwakke plek, het ontbreken van gezamenlijk toezicht op de banken, wordt gerepareerd met de ‘[bankenunie](#)’. De ECB maakt zich op voor het directe toezicht op de grootste 125 banken van de eurozone en voor indirect toezicht op de bijna 6.000 overige banken. De 125 banken zullen een [uitgebreide beoordeling](#) en een stresstest ondergaan.

Crisis aanpakken

Aan de [monetaire kant](#) is de ECB zo ver gegaan als haar mandaat toelaat om de crisis aan te pakken, met buitengewone financiering op lange termijn voor banken, een verruiming van de onderpandseisen en de aankondiging van haar bereidheid om staatsobligaties te kopen als de rente op deze obligaties een verstoring van de geldmarkten signaleert die de effectieve doorwerking van het monetaire beleid in de hele eurozone belemmert.

Verdere stappen moeten worden genomen. De gezamenlijke uitgifte van obligaties ('Eurobonds') staat ter discussie. Invoering van een beperkt budget voor de eurozone is onlangs ter overweging gegeven door een Duitse groep, zodat de automatische stabilisatoren gaan werken in de muntunie.

Cultureel aspect van de eenheidsmunt

Een vaak vergeten element is het culturele aspect van de eenheidsmunt. Actief bevorderen van talenkennis zal de mobiliteit van arbeid bevorderen en een betere communicatie tussen de burgers van de regio's mogelijk maken die nu een gemeenschappelijke mediaruimte ontberen om de beleidsmaatregelen te bespreken die hen aangaan. De dominantie van markten en media, met hun hypes en stemmingswisselingen, in het bepalen van de uitkomst van het politieke proces, in plaats van de inbreng van geïnformeerde burgers, beschouw ik als het echte democratische tekort van Europa.

Twintig jaar terugkijkend markeerde 'Maastricht' een belangrijke stap, de invoering van de eenheidsmunt, maar was het slechts het begin van wat steeds meer een echte EMU wordt, waarvan de contouren nu pas vorm beginnen aan te nemen.

Bron: <http://fd.nl/economie-politiek/columns/rene-smits/751656-1311/waar-denkt-u-aan-als-u-maastricht-hoort>